

Latweefchu Awises.

Ur augstas Geweschanas = Kummiffiones staau un nowehleschanu.

Nr. 29. Zettortbeenâ 16tâ Juhli 1831.

No Birschumuischas.

Muhfu mihlas simtus gaddus wezzas basnizas peemineschanas swehtki jau bija nolikti us Jesus debbes braufschanas deenu, bet mahzitais palikke flims no leelahin behdahin zaur sawa wezzaka dehla nahwi un tapehz ta swehtischana tappe aiskaweta. Bet pirmâ swehdeenâ pehz waffaras swehtku atswehtes, kurrâ deenâ winsch preeksch 25 gaddeem schinni draudse pirmureis spreddiki bija fazzijis, tappe schee diwkhartigi swehtki swehtiti. Basniza bija ispuschkota ar meijehin un laudis bija papilnam fanahkufchi. Deewa kalposchana eesahze ar muhsu gohdiga dseedataja swehtu dseesmu, ko juhs schinnis awihses jau effeet lassijuschi. Tad mahzitais preeksch altara teize scho luhgschanu:

Kungs, Kungs, tew flawejam,
Deews Kungs! tew pateizam!
Schi muhsu mihla basniza,
Preeksch simteem gaddeem uszelta,
Wehl schodeen stahw us tawu gohd'
Un tawcem laudim fir hrib' dohd,
Wehl schodeen Jesus mahzibas
Tohp schinni weeta mahzitas.
Swehts irr muhsu Deews, tu schehligs
Debbestechwe, par mums apsehlojees!
So prohjam palihds Deews!

Kur taggad irr tee Kristiti,
Kas tew scho nammu swehtijuschi?
Kur tawi kalpi gohdigi,
Kas pirmureis te luhguschi? —
Jau fenn tee nahwes flehpiâ klufs
Un semmes pihschlos meerâ dufe,
Bet dwehseles nu preezajahs
Pee tew eeksch debbes gohdibas.
Kungs, muhsu semmes buhschana
Frr ihfa, nepastahwiga,
Bet tawi gaddi ne beidsahs,
Tu effi Deews no muhschibas!

Ir schis taws nams drihs sakrittih,
Tad wretâ jaunu ustaisih,
Bet tawi wahrdi muhschigi
Mums paliks ta tee bijuschi,
Un Jesus swehtas mahzibas
Urween taps laudim stahstias.
Lai tahs mums eedohd drohschibu,
Kad neffam semmes gruhtibu,
Lai weeglo muhsu aiseeschan'
No tizzibas usstattischan'.

Ne ilgi buhs, tad schkrimees
Mehs wiffi arr no scheienes,
Us muhschibu meh's aiseesim,
Kur tawu waigu redsesim.
Lai meh's ar meeru aiseijam
Un debbes preeku panahkam.
Palihdsi, Deews, zaur Jesu Krist'
Kâ tawi behrni scheitan mist!
Amen.

Schinnis sehrigu laikos gan ne warrejam ar lihgsnibu scho deenu swehtih bet tomehr ar pateizibu par Deewa schehlastibu, ko winsch muhsu draudsei bija peeschkibris eeksch pagahjuscheem 100 gaddeem, un ar karstu luhgschanu lai winsch atgreesch sawu schehlastibu un paliggu us mums eeksch nahkameem gaddeem. Mahzitais, pehz Mattens 24 p. 35, sawâ spreddikâ rahdija, ka wiffas laizigas leetas ar laika strauini isuhd, bet ka Jesus mahzibas nekad ne suddih's. — Eeksch teem pagahjuscheem 100 gaddeem 4 mahzitaji pee schahs basnizas bijuschi 1) **Mattias Piazkowius**, kas jau II gaddus preeksch schahs basnizas eeswehtischanas te atnahze; 2) **Woff**, kas 1762tâ gaddâ te eesahze mahziht un 1788 nomirre; 3) **Johann Wilhelm Wagner**, kas 1789no Kalnebrunnas tappe pahzjelts; 4) **Jakob Wlorentin Lundberg**, kas 1806 te atnahze.

Zakob, tatta eedsihwotaji no muhsu fizzaas, par mihlestibas sihmi mahzitajam dahwinaja weenu sudraba, no eefschpuffes apseltetu gohda bikkeri. Paschi tee ne bija basniza nahkufchi, jo pee winneem ta nikna Kohlera fehriga irr. Muhsu draudse wehl lihds schim zaur Deewa sechlastibu un muhsu fungu gahdaschanu palikke weffela.

S m e e k l u p a f a k k a,

manneem labbeem draugeem par waf-
far = laika kaweschanu.

Weens namneeks gribbeja few us firgu weenu firgu pirkt, par wissu laiku winnam weens tik prahtam tappe, to pirkdams prassija winsch tam pahrdewejam, woi preeksch bruhkeschanas tik geldetu? „ak!“ fazzija tas pahrdeweis, „wisch skreen dirwazmit juhdsu weena strefke;“ „wai luhdsams,“ fazzija tas pirzejis, „sche nemm tawu firgu atpakkal, es jau tik dsihwoju desmit juhdses, ko dohma, kas tas par strefki garr mannahm mahjahm prohjam.“

F. A. F.....

13 t a g r a h m a t a.

Zihraues mahzitajam.

Dekschu zeema 23schâ Awrita deenâ 1831.

(Pirma puffe.)

Zeenigs mahzitajs, mihlais tehws!

Kad manni spehki gurst, manna dsihwiba bailu pilna, manna dwehsele noskummufi, ne fur meeru, atweeglinaschanu wairs redsu, tad teescham pee Zums, pee saweem mihseem meeru mefleju, tad teescham to wezzu dsihwofli, sawas behrnu

teffas, sawu mihlu dahrgu Zihrauwu atzerohs; tad pee Zums, tehws, mahzitaïs, awots mannas laines, mannas swehtibas! garrâ dohdohs, pee Zums atweeglinaschanu atrohnu. — Tad wairs ne juhtu, zit tahl no Zums schirts, tad wairs schauschalas mannu firdi no wissada launuma, kas eefsch scheem nemeera laikeem pahr Zums, pahr teem Mannajeem wairotees warretu — ne baida, tad pats fewi aisnirstu. — Ak! schi irr manna zerriba, manna meera pils, mannas dwehseles leelaka manta — ta swehta apsinna-schana sawas mihlas tehwischkas; — tee manni swehtaki preeki, kad pee Zums esinu, Zuhfu mihlai tehwa firdi garrâ few tuwu juhtu. Salda zerriba, kahdureis manni mihli preeka manni apkamps, mannim ar leelu lihgsnibu prettin nahks, manni sawa widdu usnems! — Es jums ne spehju ar wahrdeem fazzicht, ka lohti es pehz ihstas, pehz taisnas sinnas no Zums, no manneem wezzakeem un brahteem gaidu, pehz Zuhfu nemeeribas nobehdajohs. — Kad no tahm daschadahm flimmibahm pee Zums tapseet atpestiti? — Kad Zuh jo meerigi warreseet dsihwoht, sawus dahrsinus jo preezigi apmekleht, jo wairak kohpt? — Ko tee zitti darra, woi arri

Es paldeews Deewam ar ween weffels, lai arri daschureis bischicht gruhturni, temehr no dischahm flimmibahm ne ko ne sinnu. — Man naw wiss waktas us zittu papihri sawu grahamu raksticht; tadehl es Zums gauscham luhdsu, ka Zuh to man peedohdeet, kad brihscham juffu juffam rakstu. —

Mu Zums, mihlais mahzitaïs, kahdu wahrdu no Dekschu skohlas isteifschu, kas preeksch arraju behrneem ta labbaka wissâ Pruhschu semmê irr, ja gan drihs jafakka, wissâ Wahzemme. Behrni no peekta gaddu fahk skohlâ nahkt. — No eefahkuma mahzajs skaidri runnaht, wahrdu pasakal teikt, masas dseefminas stahsticht, lihds jo wehrtaki tohp, jo wairak faproht, lihds jaw bohkstabus mahzajs pasicht. — Leela kohka tahpele, ko lassischanas-maschini sawz, pee seenas karrajahs; appakschâ masas lahrites, fur 6—8 alphabetes bohkstabu sakrauti, kas us kohka dibbeneem 15 reisu leelaki, ne ka drikkhti bohksta-

bi, usmahleti. Us to tahpeli nu warr usstelleht, fo un kahdus bohftabus un wahrduß gribb, kas arween no Seminares (skohlmeisteru skohlas) jaunckleem jadarra. Kad nu Weens lassa, jeb bohftabus isfauz, us tahpeli rahdidams, zitti eet kluffu lassidami lihds, pa starpeem arween wiffi kohpâ isfauz; tee gudraki dabbu jaw paschi wahrduß usstelleht, tad lassiht. — Tâpat nummerus fastelle; pehz nummereem dseed. — Tad jautaschanas no wiffadahm buhschanahm tohp turretas; jaw scheem masineem no Deewa, no fristigas tizzibas tohp mahzihts, kâ gohdigi buhs dsihwoht. — Scheem eesahzejeem 4 stundas par deenu; ar widdus un pehdigu jeb augstaku fahrtu 6 stundas par deenu. — Tê weens pulks raksta, rehkina, lassa, ohtrais dseed; tad zittâ stundâ jautaschanas ar wiffaem no mahzibas gabaleem (Glaubens- und Sitten-Lehre); tad bihbeles iskashstifchanas, tad galwa-rakstifchanas (Aussâge). Scho skohlu walda weens no muhsfu Seminares skohlmeistereem, kas to leelaku gruhribu reds; bet pulks stundu no Seminares jaunckleem tohp turretas. Kad Seminares jaunckli jautaschanas turr, jeb fo ar teem behrneem darra, weens no muhsfu skohlmeistera fungeem protukul wedd; (usraksta) woi arri ristigi un kâ waijaga, darra? — Behrni skohlâ nahk lihds 15tam un 16tam gaddam; tad tohp eefaminerehti (pahrlaufiti), no pirnas skohlas islaisti un eefsch konfirmandu (pahrtaru behrnu) fahrtas, jeb skohlas usnemti. — Schee konfirmandi diwires nedbetâ Seminarê, weffelu gaddu, un no Johrena lihds Mikkeleem swehtdeenâs pee zeen. mahzitaja jautaschanas no Behrnu mahzibas, basnizâ fanahk; — tad tif ohtrâ ruddeni eeswehtiti tohp. — Winni ohtrahm deenahm un peekdeenahm pulksten 8 pee mums skohlâ fanahk; lihds pulkst. 10 Seminares jaunckleem jautaschanas ar winneem jaturra — tad nahk pats zeenigs mahzitais un katgesere lihds pulkst. 11, weffelu stundu, ar ween jautaschanas un atbildeschanas. No 11—12 diwi jaunckli jautaschanas turr no behrnu mahzibas, katrs pufstundu; mahzitais fehd klacht un wiffu peeraksta — zitteem jaunckleem jaklausahs. — Behrneem wiffu tâ waijaga rinnajohf stahstos rahdiht, ka gaischi faproht, wiffu atkal

atbildeht warr, mahjâs pahrgahjufchi, usrakstih un kad zittâ reisi nahk, lihds nest, parahdiht. Schihß grahamatas mums Seminares jaunckleem japharraug, jakorrigeere, ikweenam diwi — no weena puifcha, no weenas meites; katram gabalam fawu wahrdu japeeraksta un kâ irr bijis — labs — widduweis — jeb slifts un ik 4 neddelâs mahzitajam jarahda. — Ikkatram behrnam bihbele un dseesinu grahamata klacht, winni tif afchi katru reis usfitt, ka To luste redseht. — Scheem behrneem drohschi warr jautah no Deewa, no Deewa swehtahm buhschanahm, no bihbeles, no fristigas tizzibas, no pastaras deenas, no muhschigas dsihwoschanas — winni gaischi un ristigi atbildehs. No katras buhschanas bihbelê usfittihß un lassihß; tad wehl isstahstihß, kâ un kâ to warr fapraft, kâ tas dohmahts. Ne kahdi brihnumi, kad tahdi gohdâ un taisnibâ audseti zilweki no sagschanas, no melleem, no eenaidibas ne fo ne sinn, — skaidri sinn, fo darriht, fo ne darriht buhs. — Muhsfu basnizâ nekad ne tohp aisslehgta; wiffi stahw deenu un nakti wallam, nekad ne tohp kas sagts. Mums wiffaem ik swehtdeenâs basnizâ jaect, ne weens ne drihkt palikt noht. — Pulksten 9 swanna un kad wiffi kohpâ, fahk ehrgales spehlehk; basnizungß nahk un dseesma eesahkâhs. Pehz fahrtas ween — Seminares jaunckli — blakkam ehrgelchm stahwam — pirna balsß, tad ohtra, trescha, zettorta. — Pehdiga perscha eesahk, masi pulkstenischi tohp palaisiti, fahk swannihß un mahzitais nahk us altari. Nu pahrtaru behrni apfahrt altari fapulzejahß, kollektes tohp nodseedatas, lassifchana no ewangeliu-ma un luhgschanas par Behnrau, draudsi un basnizu turretas; staryam mehß 4 balsi dseedadami atbildam un weenumehr nobeidam — Amen, Amen, Amen dseedadami. — Nu jautaschanas ar teem behrneem eesahkâhs; kas to pehdigu reisi bijis, tohp atminnehts un tahlak eefsch jautahm lihdsibahm isskaidrohts un mahzihts. Behrneem tas tahds mihts un pahskains darbs, ka dasch, jo flims buhdams, tomehr pee jautaschanas nahk. Leeli brihnumi! — schee konfirmandi ne fo no galwas ne mahzahß, tomehr zaur uspasseschanu eefsch schihm jautaschanahm, wiff-

fabi un fo tif gribb, atbild un isstahsticht sinn. Rahdu stundu mahzitais ar behrneem runna, tad atfahf no eefahfuma, fo runnajusch i un kad behrni to riktigi wiffu isstahstijusch i, tad winsch beids ar jaukeem wahrdeem, fà: „Tà tad juhs, mihli behrni, atkal effect mahzjuschees to fwehtu bibheli, us to wihfi par weemu fwehtu, no Deewa eestahditu grahmatu pasicht; turraitees pee winnas, lai arri tahs leelakas — — — — —“ jeb arri ar firnigaim luhgschannahm, pee kurrain man daudreis affaras birst, manna firbs pagallam no schihs pasaules westa tohp. Nu atkal fahf spehleht un dseedahf; pehz tam fahf spreddikis. Wehl ne warru fazzicht, fà muhsu mahzitaja spreddikis mannu garru naw eepreezejis, mannu firdi naw apmeerinajis. Pehz nahf Deewagalbneeki un pulkst. I pehz pufsbeneas basniza beidsahs. — Kad pufsfwehtà laudis, grehkus fuhdseht sanahf jeb kad lihki roh, meh, pulkòs eedalliti, einam dseedahf, kurreem ta reise friht; no mums jaunekleem arween 6 — 8 waijaga klahf buht. —

(Ta ohtra pufse zittà lappà.)

Teefas flubbinaschanas.

No Jelgawas pollizeies teefas pehz Kursemmes Daktera teefas nolifschanas scheid wiffseem Jelgawas eedschwotajeem par wehranemschanu tohp sinnamis darrichts, fà ta chschana no lascheem, tif lab prischeem fà schahweteem, no suscheem, lihneem, semminohgahm, stikkenbehrehm, ne eenahfuschahm kesbehrehm un kuppinatapeena tà fà no wiffseem ne eunahfuschcheem kohla augleem, bahrgi tohp aisleegta un tam fàschim preekschraftam prettim darritu, pascham ta fahbe, fàsch no tam zeltòhs, buhs jazeesch.

Jelgawa 19tà Juhni 1831.

(S. W.) Dilbeck, pollizeies affeffers.
(Nr. 1821.) Vernou, Silkehra weetà.

Us pawehleschenu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Irmlaues pagasta teefas wiffi tee, kam lah-

das taifnas prassifchanas pee to mantu ta lihdschinniga Degables muifchas fainneeka Leel Wilnu Janna, kursch fadsibas dehl arr, us Sibiries semmes nosuhtifschanu, nosohdichts tappe, buhtu, un par kurra mantu inventariuma un parradu dehl, zaur schihs deenas spreedumu konkurse nolifka, usfaukti, ja ne gribb fawu teefu saudeht, wiffwehlafti lihds to 3schu Augusta f. g. fàsch par to weenigu un isflehdsumu terminu nolifka tappis, scheitan peeteiktees, fawas prassifchanas un winnu parahdischanas usdoht un tad to tablaku spreedumu sagadicht.

Jelaisis no Grensches Irmlaues pagasta teefas nammà imà Juhni 1831. I

(L. S. W.) † † † Pahrtohm Jannis, pagasta wezzafais.

(Nr. 55.) Kollegien Registrators E. Schrwald, pagasta teefas ffrühweris.

* * *

Pee ta Pehterwalbes meschafarga meschina irr preeksch 4 neddelahm 4 firgi peeklihdsuchi, tabehl tohp tee, kam schee firgi sudduschu buhtu, zaur schu usfaukti, lihds 29tu Augusta f. g. ar sawahm sijnmeschanas-grahmatahm pee schihs pagasta teefas peeteiktees, un prett atlihdsinaschenu to isdohschenu, fawu ihpafschumu pretti nemt.

Dohbeles pagasta teefa tai 27tà Juhni 1831. I

E. Blumenfeld, pagasta wezzafais.

(Nr. 261.) L. W. Ewerts, pagasta teefas ffrühweris.

* * *

Kad tas wezzais sullains Friedrich Busch appafsch Ubsirres dsintumuischas nomirris, tad ta Ubsirresmuifchas waldischana scheid wiffus winnas mantineeki usaizina, lihds 2 imà Augusta f. g. schu peeteiktees un prett atlihdsinaschenu tahs behres un zittas isdohschanas tahs atstahfmas masas mantas prettim nemt, jo zittabi schahs leetas pee schihs pagasta teefas par atlihdsinaschenu tahs peenunnetas isdohschanas taps pahrdohfmas.

Ubsirre 10tà Juhli 1831. 3

Zitta flubbinaschanas.

Tas firgus fàsch Leela Gezawà zittafahrt ifgabbus us wezzeem Labrenzeem (10tà Augusta) tohp turrechts, scho gabbu ne taps turrechts, fàsch scheid wiffseem par sinnu no

Leelas Gezawas muifchas waldischanas. 3

Es t zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.